

de industrieterreinen te veurne

Veurne, tekort aan industriële werkgelegenheid

Veurne, een verstedelijkt centrum in een overwegend agrarisch gebied, op 8 km van de Franse grens en 5 km van de Belgische kust, vervult traditioneel een bijzondere rol als verzorgingskern in de Noord-Westhoek van ons land.

Deze rol wordt nu echter mee opgenomen door enkele badplaatsen aan de Westkust. Toch blijft Veurne de voornaamste verzorgingskern voor de zuidelijke gemeenten van het arrondissement, waarvan het de hoofdplaats is.

Naast deze verzorgingsfunctie had Veurne reeds zeer vroeg ook een belang als nijverheids- en tewerkstellingscentrum. In de vijftiende eeuw had de lakenweverij er ingang gevonden, en later de saainijverheid. Door zijn ligging als grensgebied kende Veurne echter een zeer wisselvallige geschiedenis, afwisselend onder Frans, Spaans, Oostenrijks of Nederlands beheer. Hierdoor werd de nijverheidsbeweging die in de vijftiende eeuw werd ingezet geremd. Daar de rijke poldergrond rond Veurne zich daarenboven uitstekend leende tot de landbouw zag de bevolking hierin een goede welvaartsbron en voelde lange tijd minder behoefte aan industriële tewerkstelling.

Door de invloed van de verschillende vreemde kulturen, waaronder voornamelijk de Spaanse, heeft Veurne tevens een zeer belangrijk toeristisch patrimonium verzameld, dat in combinatie met de aantrekkelijkheden van de Belgische Westkust aanleiding geeft tot talrijke bezoeken gedurende het toeristisch seizoen. Dit heeft er tevens aanleiding toe gegeven dat Veurne door het Belgisch Commissariaat-Generaal voor Toerisme aangeduid werd tot modelstad.

De betrekkingen in de steeds minder arbeidsintensieve landbouw en het seizoengebonden toerisme zijn echter onvoldoende om het aantal arbeidsplaatsen te bieden dat voor de 51.571 inwoners uit Veurne en omgeving noodzakelijk is (tabel I).

Om een evenwicht in de arbeidsbalans te bereiken dient in deze uiterst westelijk gelegen streek dan ook een aanvullend aantal industriële tewerkstellingsplaatsen te worden geschapen. Dit is tot op heden nog niet gebeurd. Daarom ook heeft de Belgische overheid Veurne aangeduid als ontwikkelingskern van nationaal belang waar de steunmaatregelen van de wet van 14 juli 1966 maximaal kunnen worden toegepast.

Industrieel potentieel

Het industrieel potentieel van de ontwikkelingskern Veurne is niet alleen schaars, er is ook gebrek aan een basisnijverheid.

Toch is er een gunstige kwantitatieve en kwalitatieve evolutie waar te nemen. Tussen 1960 en 1967 verhoogde het aantal tewerkstellingsplaatsen bij loon- en weddetrekkenden in het arrondissement Veurne van 5.515 tot 6.214 eenheden. Dit betekende een aangroei van 12,7 %, ondanks een vermindering van 383 arbeidsplaatsen in de landbouw en de visserij. De aangroei gedurende deze periode was evenwel groter in het Rijk, waar een verhoging met 13,8 % werd genoteerd. In West-Vlaanderen was de aangroei nog belangrijker met 22,5 %.

Foto : Stadsbestuur Veurne

1. Kengetallen voor de ontwikkelingskern Veurne

Gemeenten behorend tot de arbeidsmarkt	Inwoners- aantal 31-12-67	Landbouw		Industrie		Handel		Diensten		Lokale industriële werk- gelegenheid	
		V	M	V	M	V	M	V	M	V	
Adinkerke	2.693	121	11	301	34	66	54	167	87	177	34
Alveringem	1.861	199	25	185	5	51	22	109	117	152	4
Avekapelle	443	47	6	41	3	7	6	19	24	37	2
Beveren	1.007	127	32	82	6	26	17	41	33	45	3
Booitshoeke	99	21	4	16	—	2	2	1	8	11	—
Bulskamp	664	78	13	63	1	12	16	21	34	59	1
De Moeren	170	50	3	3	—	1	—	2	4	2	—
De Panne	6.962	86	3	560	47	224	214	588	420	463	41
Eggewaartskapelle	273	45	16	24	—	5	4	15	7	21	—
Gijverinkhove	397	52	2	41	6	14	5	10	19	25	5
Hoogstade	468	46	14	41	1	12	6	12	18	23	1
Houtem	930	132	18	87	9	29	10	38	33	67	9
Izenberge	544	66	12	51	3	16	5	18	25	42	2
Koksijde	6.725	82	4	442	22	208	159	676	263	398	17
Lamprennisse	216	54	—	18	1	2	3	4	10	6	1
Leisele	942	168	10	67	3	27	18	41	35	48	2
Lo	1.124	112	19	104	16	31	13	50	46	70	16
Nieuwkapelle	531	54	7	46	2	17	9	27	25	21	2
Nieuwpoort	7.255	254	6	705	121	206	160	625	349	555	103
Oeren	77	18	3	2	1	1	—	—	1	1	—
Oostduinkerke	3.569	131	7	407	10	92	67	224	194	337	9
Oostkerke	324	31	4	23	4	15	5	19	22	11	2
Oudekapelle	202	29	3	9	—	6	1	4	7	3	—
Pervijze	1.056	82	12	111	5	25	24	49	52	83	4
Pollinkhove	932	129	31	40	8	28	10	85	48	16	6
Ramscapelle	672	94	27	65	6	14	8	16	25	35	4
Sint-Jacobs-Kapelle	136	24	6	9	—	2	—	1	5	6	—
Sint-Joris	370	47	8	25	3	11	1	15	11	13	2
Sint-Rijkers	182	36	8	10	—	5	2	2	5	10	—
Stavele	860	119	20	51	4	21	14	28	27	26	1
Steenkerke	505	81	10	45	1	7	1	26	21	42	—
Stuivekenskerke	186	45	11	14	1	1	—	6	7	4	1
Veurne	7.502	155	26	609	99	280	190	754	393	525	99
Vinkem	411	56	18	22	1	10	3	12	12	21	1
Wulpen	688	87	—	74	2	10	6	25	24	63	2
Wulveringem	566	63	56	40	3	16	4	14	20	31	3
Zoutenaie	29	5	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Totale arbeidsmarkt Veurne	51.571	3.026	455	4.433	428	1.500	1.059	3.745	2.432	3.449	377

De tewerkstelling gaat in het arrondissement Veurne (tabel 2) vooral uit van de bouwnijverheid, het hotelbedrijf, de handel, de overheidsdiensten, de metaalbewerkende nijverheid en de voedingsindustrie. In de voedingsindustrie en het hotelbedrijf is de tewerkstelling echter dikwijls seizoengebonden.

De metaalbewerkende nijverheid is in het arrondissement Veurne voornamelijk gevestigd in de kern Nieuwpoort. De Werkhuizen Brusselle p.v.b.a., de n.v. Meco en de n.v. Litto, die elk meer dan 100 personen tewerkstellen, telden op 30 juni 1966 gezamenlijk ca 350 betrekkingen. Verder is er te Nieuwpoort nog een vierde metaalverwerkend bedrijf, dat aan een vijftigtal personen werk verschaft.

In de ontwikkelingskern Veurne zijn er verder 7 bouwbedrijven met ieder meer dan 50 werknemers. Hier van zijn er drie gevestigd in de stad Veurne, één te Pervijze, één te Oostduinkerke, één te Nieuwpoort en één te Alveringem, met samen ca 420 tewerkgestelden.

Van de drie voedingsbedrijven die 50 werknemers tewerkstellen zijn er twee gevestigd te Veurne en één te De Panne. Zij verschaffen werk aan ca 245 personen. Verder is er de Briquetterie Mécanique de Nieuport Extension die ca 140 personen tewerkstelt, het textielbedrijf La Vesdre dat te Veurne ca 120 personen werk verschaft en eveneens te Veurne, twee houtverwerkende bedrijven die gezamenlijk aan ca 140 personen een arbeidsplaats bezorgden in 1966.

Ontwikkelingsmogelijkheden

Positieve ontwikkelingsdeterminanten voor het Veurnse zijn: de beschikbare arbeidsreserve, de goede functionele infrastructuur van Veurne en de kustgemeenten als woon-, onderwijs- en verzorgende centra, de verbindingsmogelijkheden met de omliggende gewesten, waarbij vooral de ontworpen autosnelweg Jabbeke (E3)-Veurne-Calais in de nabije toekomst belangrijk wordt.

De arbeidsreserve (tabel 3) is vrij aanzienlijk. De reserve ingevolge lange-afstandspendel kan berekend worden op ca 500 mannen. Het aantal werklozen bedroeg op 30 juni 1967 in het totaal 754 personen, waarbij 255 gedeeltelijke en toevallige werklozen. Verder kan uit het gering aantal loon- en weddetrekkende vrouwen afgeleid worden dat in deze categorie werknemers nog een reserve voor ca 750 arbeidsplaatsen schuilt.

Het geheel van deze cijfers geeft geen volledig beeld van de arbeidsreserve in de streek. Een belangrijk aantal jongeren, waaronder ca 80 % van de groep afgestudeerden uit het technisch onderwijs, verlaten thans immers jaarlijks het Veurnse, om zich te vestigen in de nabijheid van hun plaats van tewerkstelling. Aan deze geschoolde jongeren kunnen in de toekomst de nodige kansen geboden worden in eigen streek.

2. Ondernemingen en Tewerkstelling in het arrondissement Veurne - 30 juni 1966

(Bron : R.M.Z.)

	Ondernemingen		Tewerkstelling	
	abs.	%	abs.	%
Metaalverw. nijv.	76	14,2	663	17,2
— machines, elektr	57		341	
— art. gew. metaal	18		321	
— metaalgieterij	1		1	
Niet metaalh. mineralen	5	0,9	152	3,9
— derivaten	—		—	
— niet metaalh. bedrijven	5		152	
Voedingsnijverheid	90	16,8	468	12,2
— voedingswaren	83		436	
— drankbereiding	7		32	
Textielnijverheid	26	4,9	245	6,4
— textiel	6		186	
— kleding	20		59	
Papiernijverheid	8	1,5	17	0,4
— papierverw.	1		6	
— boek en fotografie	7		11	
Chemische nijverheid	1	0,2	2	0,1
— oliën en vetten	—		—	
— chemische nijv.	—		—	
— rubber	1		2	
Diverse nijverheid	23	4,3	358	9,3
— tabak	3		24	
— hout en kurk	15		257	
— huid en leder	1		3	
— elek., gas, water	1		66	
— precisie	—		—	
— diverse verw.	2		5	
— recuperatie en afvalbedr.	1		3	
Semi-industriële nijv.	306	57,2	1.944	50,5
— bouw	243		1.701	
— vervoer	15		59	
— visserij	48		184	
Totaal Industrie	535	100	3.849	100
Industrie	535	40,9	3.849	61,6
Landbouw	189	14,5	222	3,6
Handel	214	16,4	714	11,4
Hotelbedrijf	266	20,3	730	11,7
Overheidsdiensten	103	7,9	729	11,7
Algemeen totaal	1.307	100,0	6.244	100,0

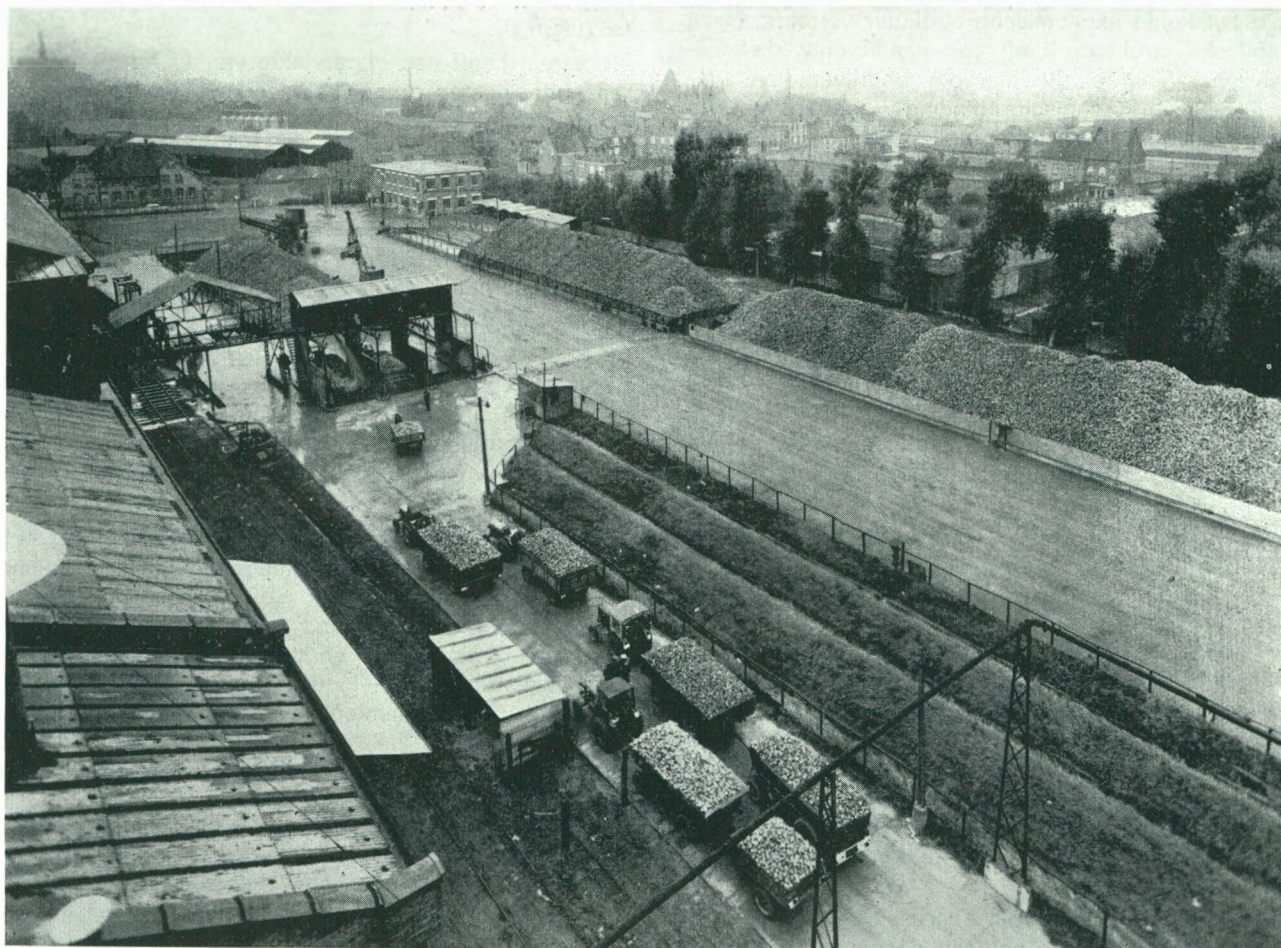
3. Berekende arbeidsreserve in Veurne en omgeving.

	Mannen	Vrouwen
— Geraamde arbeidsreserve ingevolge pendel (grensarbeiders inbegrepen)	500	—
— Werkloosheid (per 30 juni 1967)		
volledig	474	30
gedeeltelijke en toevallig	221	34
— Jongerenbevolging (toestand per 31-12-1961)		
5-10 jaar	2.119	1.933
10-15 jaar	2.043	1.864
15-20 jaar	1.907	1.797
20-25 jaar	1.657	1.612
— Arbeidsreserve ingevolge ondertewerkstelling bij de vrouwen		
15-20 jaar		250
20-60 jaar		500

Globaal genomen kan de arbeidsreserve in de streek van Veurne dan ook geschat worden op ca 3.000 eenheden, waarvan 600 voor de kern Nieuwpoort. Tegen 1975 moet minstens het objectief van 1.800 nieuwe arbeidsplaatsen worden bereikt, waaronder ook arbeidsplaatsen voor geschoolden.

De scholingsmogelijkheden zijn overigens talrijk in deze ontwikkelingskern met tien humaniora- en middelbare onderwijsinrichtingen, en negen technische scholen. In het technisch onderwijs wordt de opleiding verzorgd in de metaalbewerking, de elektriciteit, de houtbewerking, de mechanica, het bouwkundig tekenen, het hotelbedrijf, de visserij, de landbouw, snit en naad, vreemde talen en boekhouding. Verder is er een Vormingsinstituut voor patroonsopleiding en vorming van middenstandsjongeren. Het arrondissement Veurne laat zich tevens opmerken door het zeer groot aantal universiteitsstudenten t.o.v. de bevolking.

Foto : Stadsbestuur Veurne - Suikerfabriek te Veurne

Voor wat de verbindingswegen betreft moet Veurne gezien worden als een verkeersknooppunt in de uiterste Westhoek van ons land. Het is verbonden met het ommeland via de Rijksweg nr 72 Adinkerke-Veurne-Nieuwpoort en de Rijksweg nr 65 De Panne-Veurne-leper met verbinding naar Rijsel. Verder is er nog de weg naar Diksmuide van waaruit Lichtervelde-Tielt en Roeselare-Kortrijk gemakkelijk te bereiken zijn.

De ontsluiting van Veurne zal nochtans bijzonder worden verbeterd door de autosnelweg Jabbeke (E5)-Veurne-Calais, waar deze snelweg aansluiting moet geven op de geplande Kanaaltunnel naar Groot-Brittannië. Het Belgisch traject van deze autosnelweg is thans opgenomen in het vijfjarenplan van het Ministerie van Openbare Werken en dient vast vóór 1974 te worden gerealiseerd.

Deze autosnelweg zal er tevens toe bijdragen Veurne op een betere wijze te verbinden met Duinkerke, dat o.a. met zijn hoogovenbedrijf, zijn belangrijke scheepswerven, zijn scheikundige bedrijven en zijn metaalverwerkende nijverheid (o.m. spoorwegmaterieel), een sterk ontwikkelde economische structuur vertoont. Deze economische structuur biedt een aantal ontwikkelingskansen voor Veurne, die hierdoor bedrijven kan aantrekken die een technische binding vertonen met de ondernemingen uit Duinkerke.

Naast de wegverbindingen zijn er spoorweglijnen naar Duinkerke (voor goederen), naar Adinkerke, Diksmuide, Lichtervelde en Gent.

Inzake waterwegen, dient vooreerst het kanaal Plassendale-Nieuwpoort-Veurne-Duinkerke vermeld. Dit kanaal werd in 1638 gegraven, toen de Antwerpse haven was afgesloten. Vanaf Nieuwpoort is deze waterweg op huidig ogenblik enkel bevaarbaar voor schepen tot ca 300 ton.

Als tweede waterweg beschikt Veurne tevens over een kanaal naar Lo, waar het uitmondt in de Ilzer.

De industrieterreinen

Veurne beschikt over twee industrieterreinen, beide op basis van de wet van 18 juli 1959.

Het eerste terrein werd goedgekeurd bij K.B. van 27-7-61 en later uitgebreid bij K.B. van 4-7-63. Het tweede terrein kreeg een industriële bestemming bij K.B. van 18-6-65.

Veurne I

Dit terrein heeft een oppervlakte van 72 ha 57 a 01 ca. Het sluit onmiddellijk aan bij de industriezone van Steenkerke, waar ca 75 ha grond een industriële bestemming kregen.

Ten noorden wordt het terrein begrensd door de spoorlijn Duinkerke-Adinkerke-Gent, ten oosten door de ont-

worpen autosnelweg Jabbeke (E5)-Veurne-Calais, ten zuid-westen door het kanaal naar Lo, en ten westen door een bouwzone waarin in de nabijheid van het industrieterrein reeds een aantal nijverheidsondernemingen waren gevestigd (o.m. de Sucrierie de Warneton n.v., twee meubelbedrijven nml. de firma Omwal en de Ets. Furnica, het veevoederbedrijf De Stier en wat verder een graankonditioneringsbedrijf s.v. Waco). Op het terrein zelf, dat einde 1967 werd bouwrijp gemaakt door de Westvlaamse Intercommunale voor Economische Reconvertie (W.I.E.R.), vestigden zich tot op heden twee bedrijven :

de p.v.b.a Vandewalle-Vanneste, die ca 50 personen tewerkstelt. Hij vervaardigt bouwmaterialen en stortklare beton. Dit bedrijf vestigde zich op het industrieterrein in 1962.

de p.v.b.a. Teeltbedrijf Seru en Annoot. Dit bedrijf is gespecialiseerd in de bereiding van aardappelchips en stelt ca 15 personen tewerk. Het vestigde zich op het industrieterrein in 1967.

Veurne II

Dit terrein heeft een oppervlakte van 17 ha 85 a 61 ca. Ten noord-oosten grenst het aan de rijksweg Koksijde-Veurne, ten zuiden aan de spoorweg Duinkerke-Adinkerke-Gent en aan de Pannestraat.

Ook op dit terrein zijn er twee investeringen gebeurd : de n.v. La Vedre, gesticht als filiaalbedrijf van een onderneming met zetel te Brussel, vestigde er zich in 1965. Het breidde verder uit in 1967 en stelt op huidig ogenblik ca 120 personen tewerk.

de p.v.b.a. Brouwerij Cailliau kocht in 1968 eveneens grond aan op dit terrein. Hij is er begonnen met de bouw van zijn depot- en distributiecentrale. Het betreft hier een bedrijf dat om uitbreidings- en rationaliseringsredenen de voorkeur gaf aan een overplaatsing naar een industrieterrein.

Voor de verdere industriële groei te Veurne wordt echter vooral naar nieuwe inplantingen uitgezien. Als mogelijke industrietakken wordt gedacht aan vervaardiging van kleinmaterieel voor land- en tuinbouw, toebehoren voor landbouwmachines en tractoren, geprefabriceerde bouwelementen voor industriebouw, huisvesting en overdekte recreatieruimten, metaalverwerkende toeleveringsbedrijven (niet alleen voor de ondernemingen op de as Brugge-Kortrijk, maar ook voor de Noordfranse bedrijven), speelgoedartikelen, plasticverwerkende bedrijven, groenten- en vleeskonserven, verpakte gedroogde groenten en vruchten, bewaar- en konditioneringsinstellingen voor landbouwprodukten, levensmiddelenbedrijven, en eventueel ook distributiecentrales voor produkten die worden afgezet aan de Belgische kust.

INDUSTRIETERREINEN VEURNE

